

CLASS : 12th (Sr. Secondary)

Code No. 5605

Series : SS-April/2021

Roll No.

SET : A

संस्कृत

SANSKRIT

भाग - II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

ACADEMIC/OPEN

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 36 हैं।
 - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
 - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: -

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।
- (iii) श्रेष्ठाङ्गान् प्राप्तये सुवाच्यलेखोऽपेक्ष्यते।

अधस्तनप्रश्नानां लिखितोत्तरविकल्पेषु सङ्घट्टितविकल्पं चित्वा उत्तरपुस्तिकायां लिखत -

1. 'कुर्वन्नेव' इति पदे कः सन्धि विच्छेदः ? 1
- (i) कुर्व + एव (ii) कुर्वन + ऐव
- (iii) कुर्वन्न + एव (iv) कुर्वन् + एव
2. 'न + उपसर्पति' इति पदे किं सन्धिपदम् ? 1
- (i) नोपसर्पति (ii) नेपसर्पति
- (iii) नुपसर्पति (iv) नौपसर्पति

5605/(Set : A)/ II

P. T. O.

3. 'तथापि' इति पदे कः सन्धिः ? 1
- (i) दीर्घसन्धिः (ii) गुणसन्धिः
- (iii) वृद्धिसन्धिः (iv) यणसन्धिः
4. 'अविद्यया' इति पदे विग्रहोऽस्ति – 1
- (i) न विद्यय (ii) ना विद्यया
- (iii) न विद्यया (iv) नो विद्या
5. 'उष्णरश्मिः' इति पदे कः समासः ? 1
- (i) कर्मधारयः (ii) द्विगुः
- (iii) तत्पुरुषः (iv) बहुव्रीहिः
6. 'महान् ऋषिः' इति विग्रहे किं समस्तम् ? 1
- (i) महार्षिः (ii) महर्षिः
- (iii) महा + ऋषिः (iv) महती ऋषिः
7. 'अस्मद्' प्रथमाविभक्तौ बहुवचने किं रूपम् ? 1
- (i) अहं (ii) आवाम्
- (iii) वयम् (iv) अस्मान्

8. 'तस्य' अत्र का विभक्ति ? 1
- (i) चतुर्थी (ii) पञ्चमी
- (iii) षष्ठी (iv) सप्तमी
9. 'पृच्छति' पदे कः लकारः ? 1
- (i) लट् (ii) लोट्
- (iii) लृट् (iv) लङ्
10. 'अब्रवीत्' अत्र कः लकारः ? 1
- (i) लट् (ii) लोट्
- (iii) लृट् (iv) लङ्
11. 'आ + गम् + ल्यप्' एतेषां संयोगे किं रूपम् ? 1
- (i) आगत्य (ii) आगमय
- (iii) आगत्वा (iv) अगच्छत्
12. 'विना' इति उपपदयोगे का विभक्तिः ? 1
- (i) प्रथमा (ii) द्वितीया
- (iii) षष्ठी (iv) सप्तमी

13. 'जलम्' इति पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (i) सरिता (ii) सरवरः
(iii) सलिलम् (iv) तडागः
14. 'मूर्खः' इति पदस्य विलोमपदमस्ति ? 1
- (i) विद्वान् (ii) चञ्चलः
(iii) पुरुषः (iv) महिला
15. 'समुद्रोऽपि' इति पदे कः सन्धि विच्छेदः ? 1
- (i) समुद्रे + अपि (ii) समुद्रो + अपि
(iii) समुद्र + अपि (iv) समुद्रः + अपि
16. 'यत् + च' इति पदे किं सन्धियद्म् ? 1
- (i) यच्च (ii) यद्च
(iii) यत्च (iv) यच
17. 'तेनैव' इति पदे कः सन्धिः ? 1
- (i) दीर्घसन्धिः (ii) गुणसन्धिः
(iii) वृद्धिसन्धिः (iv) यणसन्धिः

18. 'नृपतिः' इति पदे विग्रहोऽस्ति: - 1
- (i) नृन् पतिः (ii) नरः पति
- (iii) नृणां पतिः (iv) नराणं पतिः
19. 'अश्नुते' अत्र पदे कः धातुः ? 1
- (i) अश् (ii) अश्न्
- (iii) अश्न (iv) अन्
20. 'लभते' अत्र कः पुरुषः ? 1
- (i) उत्तमपुरुषः (ii) प्रथमपुरुषः
- (iii) मध्यमपुरुषः (iv) चतुर्थः पुरुषः
21. 'तृप्तम्' इति पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (i) तव्यत् (ii) अनीयर्
- (iii) क्त्वा (iv) क्त
22. 'दत्त्वा' इति पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (i) क्त्वा (ii) तव्यत्
- (iii) अण् (iv) दथ्

23. 'परितः' इति उपपदयोगे का विभक्तिः ? 1
- (i) पञ्चमी (ii) षष्ठी
- (iii) द्वितीया (iv) सप्तमी
24. 'सुकृतम्' इति पदस्य विलोमपदं लिखत - 1
- (i) दुष्कृतम् (ii) दुरितम्
- (iii) पुराणम् (iv) हस्ती
25. 'न + आर्या' इति विग्रहे किं समस्तपदम् ? 1
- (i) नार्या (ii) अनार्या
- (iii) नार्यः (iv) नारीयः
26. 'वरतन्तुशिष्यः' इति पदे विग्रहोऽस्ति - 1
- (i) वरतन्तोः शिष्यः (ii) वरतन्तुं शिष्यः
- (iii) वरतन्तुः शिष्यः (iv) शिष्यस्य तन्तुः
27. 'साधुभिः' इति पदे का विभक्तिः ? 1
- (i) तृतीया (ii) चतुर्थी
- (iii) पञ्चमी (iv) षष्ठी

28. 'एकादशः' (11) वर्णाः कस्मिन् छन्दसि भवन्ति ? 1
- (i) वंशस्थछन्दसि (ii) मन्दाक्रान्ताछन्दसि
(iii) इन्द्रवज्राछन्दसि (iv) अनुष्टुप् छन्दसि
29. 'दीर्घः' इति पदस्य विशेष्यपदं किम् ? 1
- (i) पत्रम् (ii) अवकाशः
(iii) रात्रिः (iv) जीवनम्
30. 'दिवसेषु' इति पदस्य विशेषणपदं किम् ? 1
- (i) समतिक्रामत्सु (ii) महान्
(iii) दिवसेण (iv) मूर्खः
31. 'तमसा' इति पदस्य विलोमपदमस्ति - 1
- (i) मध्यः (ii) भयः
(iii) अङ्गः (iv) प्रकाशेन
32. 'लब्ध्वा' इति पदे कः प्रत्ययः ? 1
- (i) क्त (ii) क्त्वा
(iii) यत् (iv) ण्यत्

33. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –

भोजेनोक्तम् – भो पुत्तलिके कथय तस्यौदार्यम्”। सा वदति, राजन् यः तु अर्थिनां पूरयति। तस्य इप्सितं देवः सम्पादयति। यत् च उक्तम् –

(क) भोजेन किम् उक्तम् ? 1

(ख) ‘वदति’ पदे कः लकारः ? 1

34. अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –

नियतं कुरु कर्म त्वं कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः।

शरीरयात्रापि च ते न प्रसिद्ध्येदकर्मणः॥

(क) कर्म कस्मात् ज्यायः अस्ति ? 1

(ख) ‘ते’ इति पदे किं वचनम् ? 1

35. रेखांकितपदम् आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत –

(क) गुणवन्तं न स्मृशति। 1

(ख) नापहियसे सुखेन। 1

36. उचित पदेन वाक्यं पूरयत –

(क) जिस समस्त पद में दूसरा पद प्रधान हो, उसे कहते हैं। 1

(ख) क्रिया के करने वाले को कहते हैं। 1

